

ශ්‍රී ලංකා ගණකාධිකරණ ශිල්පීය ආයතනය

අදියර III විභාගය - 2026 ජනවාරි

(303) මූල්‍ය පාලනයන් සහ විගණනය

(Financial Controls & Audit)

2026-02-07

පස්වරු

[01.45 – 05.00]

පිටු ගණන : 07

ප්‍රශ්න ගණන: 09

- අයදුම්කරුවන්ට උපදෙස් (අවධානයෙන් කියවිය යුතුය):

- (1) දී ඇති කාලය : කියවීම සඳහා - විනාඩි 15 යි.
උත්තර ලිවීම සඳහා - පැය 03 යි.
- (2) සියලුම ප්‍රශ්නවලට උත්තර සැපයිය යුතු වේ.
- (3) ඉල්ලුම් කරන ලද මාධ්‍යයෙන්, එක් හාභාවකින් පමණක්, ඔබ වෙත සපයන ලද පොත්වල උත්තර ලියන්න.
- (4) ගණනය කිරීම් සහ පෙරවැඩ අමුණන්න. උපකල්පන කිසිවක් ඇතොත්, එවා පැහැදිලිව දක්වන්න.
- (5) වැඩසටහන් ගතකිරීම කළ නොහැකි ගණක යන්ත්‍ර පමණක් භාවිත කිරීමට ඉඩ දෙනු ලැබේ.
- (6) අර්ථකථන සහිත කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුව අමුණා ඇත. සෑම ප්‍රශ්නයකම කළ යුතු ක්‍රියාවකින් යුක්ත වේ. කළ යුතු ක්‍රියා පටිපාටි ලැයිස්තුවේ එම ක්‍රියාව සඳහා දී ඇති අර්ථකථනය පදනම් කරගෙන අයදුම්කරුවන් විසින් ප්‍රශ්නය සඳහා අවශ්‍ය උත්තර සැපයිය යුතුය.
- (7) ලකුණු 100.

A කොටස

(මුළු ලකුණු 20)

01 වන ප්‍රශ්නය

අයිතිය, පාලන ව්‍යුහය සහ අරමුණු වැනි විවිධ නිර්ණායක මත පදනම්ව ව්‍යාපාර සංවිධාන වෙන්කර හඳුනාගත හැකිය. සුනිල්, ඔහුගේ බිරිඳ සමඟ ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීමට අදහස් කරන අතර, ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික වගකීම, ඔවුන් විසින් ව්‍යාපාරයෙහි ආයෝජනය කරන ලද මුදලට පමණක් සීමා වන්නේද යන්න සහ ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික වත්කම්, ව්‍යාපාරයේ ණයවලින් ආරක්ෂිතව පවතින්නේද යන්න සහතික කර ගැනීමට ඔවුන්ට අවශ්‍ය වී ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- ශ්‍රී ලංකාව තුළ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රධාන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ග තුනක්(03) ලැයිස්තුගත කරන්න. (ලකුණු 03)
 - සුනිල් සහ ඔහුගේ බිරිඳ විසින්, ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් මත පදනම්ව ආරම්භ කළ හැකි වඩාත්ම ගැලපෙන ව්‍යාපාර සංවිධාන වර්ගය හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 05)

02 වන ප්‍රශ්නය

දීමත්ත, ඉහළ කිර්තියක් ඇති සුර්ය බලශක්ති සැපයුම් සමාගමක සභාය ඉංජිනේරුවරයෙකු ලෙස කටයුතු කළ අතර, ඔහු සතුව සුර්ය බලශක්ති ක්ෂේත්‍රයට අදාළව පුළුල් දැනුමක් ඇත. දීමත්තගේ සහෝදරයා වන මංජුල සතුව ආපනශාලා දාමයක් පවතින අතර, නව සුර්යබල ව්‍යාපෘතියක ආයෝජනය කිරීමට ඔහු එකඟතාවය පළකර තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

නව සුර්යබල ව්‍යාපෘතියක ආයෝජනය කිරීම ආශ්‍රිතව ඇති අභ්‍යන්තර අවදානම් තුනක්(03) සහ බාහිර අවදානම් දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05)

03 වන ප්‍රශ්නය

පෙරේරා විසින් සිල්ලර ව්‍යාපාරයක් ආරම්භ කිරීම සඳහා බැංකු ණයක් ලබා ගැනීමට අයදුම් කර ඇත. පෙරේරාගේ නව ව්‍යාපාරයේ ඉදිරි වසර 5 ක කාලය සඳහා වන ලාභ පුරෝකතනයක් ලබාදෙන ලෙස බැංකුව ඔහුගෙන් ඉල්ලා ඇති අතර, මෙම පුරෝකතනය, සුදුසුකම්ලත් වරලත් ගණකාධිකාරීවරයෙකු විසින් සහතික කර තිබිය යුතුය. මෙම අවශ්‍යතාවය සපුරා ගැනීම සඳහා, පෙරේරා, GSB ඇසෝසියේට්ස් නම් වරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනයකට යොමු වී ඇති අතර, ඉදිරි වසර 5 ක කාලය සඳහා පුරෝකතනය කරන ලද ලාභ පිළිබඳව සහතිකවීමක් ලබාදිය හැකිදැයි එම ආයතනයෙන් විමසා ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) “සාධාරණ සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක්” සහ “සීමිත සහතිකවීමේ කාර්යභාරයක්” අතර ඇති වෙනස්කම් තුනක්(03) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03)
 - (b) පෙරේරාගේ නව ව්‍යාපාරයේ පුරෝකතනය කරන ලද ලාභ මත, GSB ඇසෝසියේට්ස් විසින් ලබාදිය හැකි වඩාත්ම සුදුසු සහතිකවීමේ වර්ගය පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 05)

04 වන ප්‍රශ්නය

T & J ඇසෝසියේට්ස් හි කළමනාකරණ හවුල්කරුට මූල්‍ය ප්‍රකාශන සඳහා වන විගණනයන් ඉටුකිරීමේදී තත්ත්ව පාලන අවශ්‍යතා පිළිබඳ ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාපටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍යව ඇත. කාර්යභාර හවුල්කරු විසින් තනි කාර්යභාරයන්ට අදාළව තත්ත්ව පාලනය සඳහා අවසන් වගකීම දැරිය යුතු බව ඔහු විසින් අවධාරණය කර ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) තත්ත්වපාලන පද්ධතියක අරමුණ සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 03)
 - (b) තනි කාර්යභාරවල තත්ත්ව පාලනය සඳහා සලකා බැලිය යුතු ප්‍රතිපත්ති සහ ක්‍රියාපටිපාටි දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
- (මුළු ලකුණු 05)

A කොටසෙහි අවසානය

B කොටස

(මුළු ලකුණු 30)

05 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගම, දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ මෙන්ම අන්තර්ජාතික වෙළෙඳපොළ තුළද ඖෂධ අයිතම වෙළඳාම් කිරීමේ ව්‍යාපාරයක නිරතව සිටී. ඖෂධ සංගමය විසින් මෑතකදී ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද සංඛ්‍යාත වාර්තා අනුව, සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගම දේශීය වෙළෙඳපොළ තුළ දෙවන විශාලතම සමාගම වේ. සමාගම සතුව ශක්තිමත් අයවැය සම්බන්ධ ක්‍රියාවලියක් පවතින අතර, විකුණුම් ඉලක්ක සපුරා ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා විකුණුම් ප්‍රධානියා විසින් කාර්යසාධනය, අයවැය සමඟ අධීක්ෂණය කරනු ලබයි.

රාජ්‍ය ඖෂධ නීතිගත සංස්ථාවට සහ හමුදා බලකායන්ට කරන ලද විකුණුම් හේතුවෙන්, සමහර මාසවල විකුණුම් විචල්‍යය වී ඇත. එවැනි රාජ්‍ය ආයතනවල ප්‍රසම්පාදන කාලය තුළදී, විශාල මට්ටමෙන් කරනු ලබන ඔවුන්ගේ ඇණවුම්වල ස්වභාවය හේතුවෙන්, සමාගමේ විකුණුම් ඉහළ යාමක් පෙන්නුම් ඇත.

සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගම විසින් පසුගිය වසර 3 ක කාලය තුළ සහ මෙම වසර තුළ යහපත් ප්‍රතිඵල පෙන්වූ අතර, මෙම ඉහළ කාර්යසාධනයක් පෙන්නුම් කරන ලද්දේ පිළිකා රෝගීන් සඳහා ලබාදෙන නව එන්නත් දෙකක් හඳුන්වාදීම නිසාවෙනි.

මාලදිවයින සහ භූතානය යන රටවලට කරනු ලබන අපනයන විකුණුම්, මිල, රක්ෂණය සහ ගැල් කුලී (CIF) කොන්දේසි අනුව සිදු කරයි. සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගම තම පරිපාලිත සමාගම වෙතද මාසය අයිතම විකිණීම සිදුකරනු ලබන අතර, ඒවා ඔවුන් අප්‍රිකානු රටවලට අපනයනය කරති. පරිපාලිත සමාගමට සිදුකළ එම විකුණුම්, සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගමේ මුළු අයහාරයෙන් සැලකිය යුතු කොටසක් වේ.

සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගමේ විගණක විසින් “අයහාරය හඳුනාගැනීම” සැලකිය යුතු අවදානමක් ලෙස හඳුනාගෙන තිබේ. ඔබ, 2025 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වූ වර්ෂය සඳහා සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගමේ විගණනය සිදුකරගෙන යෑමට ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණක ලෙස පත්කර ඇත.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගමේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ විගණනය ඉටු කිරීමේදී, විගණක විසින් අවබෝධ කරගත යුතු කරුණු තුනක්(03) හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 03)
- (b) සීමාසහිත Rikzo පොදු සමාගමේ අයහාරය (විකුණුම්) විගණනය කිරීමේදී, ඉටුකළ යුතු විගණන ක්‍රියාපටිපාටි හතරක්(04) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04)
- (c) විගණන සාක්ෂිවල ප්‍රමාණවත්භාවය සහ යෝග්‍යතාවය යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

06 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත Nova පොදු සමාගම, ලිපි ද්‍රව්‍ය අයිතම නිෂ්පාදනය කර විකිණීමේ නිරතව සිටී. වර්ෂය තුළදී, අළුතෙන් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණ [Enterprise Resource Planning (ERP)] පද්ධතිය, ගැටළු කිහිපයකට මුහුණ පා ඇත.

2025 මාර්තු 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනයට අදාළව පහත සඳහන් ගැටළු, සැලසුම් අවස්ථාවේදී සිදුකරන ලද විශේෂ විගණන කමිටු රැස්වීමකදී කාර්යභාර හවුල්කරු විසින් අවධාරණය කළේය:

- වෙළෙඳ ණයගැතියන්, සමාගමේ මුළු වත්කම්වලින් 23% ක් නියෝජනය කරයි. වෙළෙඳ ණයගැති හානිකරණය රු. මිලියන 6 ක් ලෙස සමාගම ඇස්තමේන්තුගත කර තිබේ. කෙසේවෙතත්, පද්ධතියේ ඇති ගැටළුවක් හේතුවෙන්, වෙළෙඳ ණයගැති වයස් විශ්ලේෂණය (age analysis of trade debtors) ජනනය කිරීමට නොහැකි අතර, එම නිසා ණයගැතියන්ගේ හානිකරණය, විශ්වසනීයව ගණනය කිරීමට විගණකට නොහැකි වී ඇත.
- සමාගමේ තොග ඉක්මනින්ම විකිණෙන අතර, මිලදී ගැනුම් සහ නිෂ්පාදනය ප්‍රධාන වශයෙන් තහවුරු කරන ලද ඇණවුම් මත පදනම්ව සිදුකරනු ලබයි. කෙසේවුවද, තොග වයස් විශ්ලේෂණ වාර්තාවෙන් පෙන්වනුයේ, නිම් නිෂ්පාදිත සඳහා සැලකිය යුතු ප්‍රතිපාදනයක් සිදුකිරීමට අවශ්‍ය බවයි. තක්සේරු කරන ලද ප්‍රතිපාදනය, විගණක විසින් නිර්ණය කරන ලද ප්‍රමාණාත්මක මට්ටම මෙන් 2.5 ගුණයකි. කෙසේවුවද, සෙමින් වලනය වන අයිතම නොමැති බැවින්, තොගය සඳහා ප්‍රතිපාදනයක් සිදුකිරීමට අවශ්‍ය නොවන බව කළමනාකාරීත්වය විසින් දැනුම් දී තිබේ.

විගණනයට අදාළ ප්‍රමාණාත්මකභාවය රු. මිලියන 5 ක් විය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) පහත සඳහන් කරුණු දෙක මගින් සීමාසහිත Nova පොදු සමාගමේ විගණකගේ වාර්තාවේ විගණන මතයට ඇති කරන බලපෑම තක්සේරු කරන්න:
 - (i) ණයගැති හානිකරණය.
 - (ii) සෙමින් වලනය වන තොග අයිතම සඳහා ප්‍රතිපාදනය. (ලකුණු 07)
- (b) “විකරණය නොකළ විගණන මතය” (Unmodified Audit Opinion) යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ කුමක්දැයි යන්න පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
(මුළු ලකුණු 10)

07 වන ප්‍රශ්නය

රමිත්, චරලත් ගණකාධිකාරීවරුන්ගේ ආයතනයක් වන Zing ඇසෝසියේට්ස් හි විගණන කළමනාකරුවෙකු වන අතර, පරිපාලිත සමාගම් 32 ක් ඇති සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගම් සමූහයේ විගණනය සිදු කිරීමට ඔහුට බාරදී තිබුණි. රමිත් වෘත්තීය ගණකාධිකාරීවරයෙකු ලෙස සුදුසුකම් ලබා ඇති අතර, සීමාසහිත පෞද්ගලික සමාගමකට සම්බන්ධ වීම සඳහා, සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගමේ විගණනය අතරතුර, විගණන ආයතනයෙන් ඔහු ඉවත් වී ඇත. රමිත් ට සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගමේ මෙහෙයුම් සම්බන්ධයෙන් හොඳ අවබෝධයක් ඇති අතර, සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගමේ කොටස්, කොටස් වෙළෙඳපොළ තුළ ඔහු ගනුදෙනු කරනු ලබයි.

Zing ඇසෝසියේට්ස් පසුගිය වසර 25 ක කාලය තුළ සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගම විගණනය කර ඇති අතර, පසුගිය සතියේ Zing ඇසෝසියේට්ස් හි කළමනාකරණ හවුල්කරු, සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගමේ කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂකරයා හමුවී ඇත. සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගම, Zing ඇසෝසියේට්ස් හි ප්‍රධානතම සේවාදායකයෙකු වන අතර, එය Zing ඇසෝසියේට්ස් හි සම්පූර්ණ අයහාරයෙන් 23% ක් නියෝජනය කරයි.

සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගම සමූහයේ පරිපාලිත සමාගමක් වන තොරතුරු තාක්ෂණ සමාගමක අභ්‍යන්තර විගණනය පිළිගන්නා ලෙස සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගමේ කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂකවරයා විසින් Zing ඇසෝසියේට්ස් වෙතින් ඉල්ලීමක් කර ඇත. තවද, එම සමාගමේ මූල්‍ය කළමනාකාරී තත්තුරු සඳහා අයදුම් කර ඇති රමිත් සම්බන්ධයෙන් ප්‍රතිචාරයක් (feedback) කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂකවරයාට අවශ්‍ය වී ඇත. Zing ඇසෝසියේට්ස් හි කළමනාකාරී හවුල්කරු විසින් රමිත් පිළිබඳව යහපත් ප්‍රතිචාරයක් දී නිර්දේශ කළ අතර, දැනට සිදුකරන සීමාසහිත Marvel පොදු සමාගම සමූහයේ විගණනය සඳහා තව කළමනාකරුවෙකු පත් කිරීමටද එකඟ වී ඇත. තවද, Zing ඇසෝසියේට්ස් විසින් තොරතුරු තාක්ෂණ පරිපාලිත සමාගමට අදාළ අභ්‍යන්තර විගණනය බාර ගත් අතර, මූල්‍ය ක්‍රියාවලි සම්බන්ධයෙන් නිර්දේශ ලබාදීමටත් එකඟ වී තිබේ.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) ඉහත සිද්ධියේ විගණකගේ ස්වාධීනත්වයට විය හැකි තර්ජන ලෙස හඳුනාගත හැකි අවස්ථාවන් / සම්බන්ධතාවයන් දෙකක්(02) පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 03)
 - (b) ඉහත කරුණුවලට අනුව, Zing ඇසෝසියේට්ස් හට ආචාරධර්මවල මූලික මූලධර්මයන්ට අනුකූල වීමේ තර්ජන (threats) දෙකක්(02) තක්සේරු කරන්න. (ලකුණු 04)
 - (c) ඉහත (b) හඳුනාගත් තර්ජන ඉවත් කිරීමට හෝ පිළිගත හැකි මට්ටමකට අඩු කිරීම සඳහා වන ආරක්ෂිත ක්‍රම තුනක්(03) හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 03)
- (මුළු ලකුණු 10)

B කොටසෙහි අවසානය

C කොටස

(මුළු ලකුණු 50)

08 වන ප්‍රශ්නය

සීමාසහිත Duro (පෞද්ගලික) සමාගම, පරිභෝගික භාණ්ඩ නිෂ්පාදනයෙහි නිරතව සිටී. සමාගම, ලාභ උපයන අතර, පසුගිය වර්ෂයේ (2024) එහි පිරිවැදුම, රු. බිලියන 1.12 ක් විය. නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලි සඳහා යොදාගන්නා අමුද්‍රව්‍ය බොහොමයක් ආනයනය කරනු ලබයි. ඇණවුම් කිරීමේදී පවතින ඉහළ පිරිවැය හේතුවෙන්, සමාගම සාමාන්‍යයෙන් මාස කිහිපයක මෙහෙයුම් ආවරණයට සැහෙන ලෙස ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවලින් ආනයනය කරනු ලබයි.

එක් එක් නිෂ්පාදන අංශ සඳහා නිෂ්පාදන සුපරීක්ෂකවරුන් හය දෙනෙකු සිටින අතර, ඔවුන් සෘජුවම නිෂ්පාදන කළමනාකරු වෙත වාර්තා කරනු ලබයි. මෙම සුපරීක්ෂකවරුන්, නිෂ්පාදනය සඳහා අවශ්‍ය කරන අයිතම සඳහන් කර ඇති උව්‍ය අධියාවනා පත්‍රිකා (Material Requisition Notes) සැකසීමේ වගකීම දරති. අධියාවනා පත්‍රිකා, නිෂ්පාදන කළමනාකරු අනුමත කිරීමෙන් අනතුරුව ගබඩා කළමනාකරු වෙත යොමු කරයි. ගබඩා ලිපිකරු විසින් ඉල්ලීම් කරන ලද උව්‍ය ගබඩාවෙන් පිටත්කොට යවන අතර, අයිතම නිකුත් කිරීමේ පත්‍රිකාව සකස් කර, එය ඉන් අනතුරුව ගබඩා කළමනාකරු විසින් අත්සන් කර අනුමත කරනු ලබයි. නිෂ්පාදන අංශය විසින් උව්‍ය ආපසු එවනු ලබන අවස්ථාවලදී ආපසු එවීමේ පත්‍රිකාව පිළියෙල කරනු ලබයි. මෙම ආපසු එවුම් ලේඛණගතකර නිෂ්පාදන සුපරීක්ෂක සහ නිෂ්පාදන කළමනාකරු යන දෙදෙනාගේම අත්සනින් යුතුව පිළිගනු ලබයි.

අමුද්‍රව්‍ය සහ නිමිහාණ්ඩ තොග ගෞතිකව සත්‍යාපනය කිරීම, අභ්‍යන්තර විගණකවරුන් විසින් සිදුකරනු ලබයි. ඉතා සුළු විචලතාවයන් හැරුණුකොට, ගෞතික තොග, පොත්වල අගයන් සමඟ එකඟ වී ඇති බව සොයාගන්නා ලදී. අභ්‍යන්තර විගණන ක්‍රියාපටිපාටිවල කොටසක් වශයෙන්, සියලුම ගැනුම් ඉල්ලීම් සහ අයිතම නිකුත් කිරීමේ පත්‍රිකා ඇතුළුව ගබඩා කළමනාකරු විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන වාර්තා, අභ්‍යන්තර විගණකවරු විසින් නිරන්තරයෙන් සමාලෝචනය කරනු ලබයි. සඵලදායී අභ්‍යන්තර පාලනයන් මගින් වැරදිවලින් සහ වංචාවලින් තොර පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාමට කළමනාකරණ අධ්‍යක්ෂ වන **දිසානායකගේ කැපවීම**, අභ්‍යන්තර විගණන කණ්ඩායම සමඟ වූ පසු විගණන සාකච්ඡාව අතරතුර ඔහු විසින් ප්‍රකාශ කළේය.

සමාගම, කීර්තිමත් සැපයුම්කරුවෙකුගෙන් මිලදී ගත් ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණ [Enterprise Resource Planning (ERP)] පද්ධතියක් භාවිත කරන අතර, එමගින් සියළුම ප්‍රධාන ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි මොඩියුලයන්, ඒකාබද්ධ කරනු ලබයි. තොරතුරු තාක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි මෙහෙයුම් සඳහා පහසුකම් සපයනු ලබන අතර, ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණය සම්බන්ධ ගැටළු හෝ වෙනස් කිරීම් සඳහා වූ ඉල්ලීම්වලට ආමන්ත්‍රණය කිරීම සිදුකරනු ලබයි. මෙයට අමතරව, නඩත්තු ගිවිසුම් කොන්දේසි අනුව පද්ධති සහාය සහ නඩත්තු කටයුතු ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණ සැපයුම්කරු විසින් සිදු කරයි. තවද, තොග පාලන ක්‍රියාවලිය පිළිගත හැකි මට්ටමක පැවතියද ප්‍රසම්පාදනයන ක්‍රියාවලිය සහ සම්බන්ධ අභ්‍යන්තර පාලනයන්හි අඩුපාඩු පවතින බව **දිසානායක** විසින් නිරීක්ෂණය කළේය.

ඔබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) **සීමාසහිත Duro (පොද්ගලික) සමාගම** විසින් භාවිත කළ හැකි වැළැක්වීමේ පාලනයන් (preventive controls) දෙකක්(02) සහ අනාවරණ පාලනයන් (detective controls) දෙකක්(02) **සඳහන් කරන්න.** (ලකුණු 04)
- (b) **සීමාසහිත Duro (පොද්ගලික) සමාගමේ** තොග කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය තුළ ඇති පාලන ක්‍රියාකාරකම් තුනක්(03), එක් එක් හඳුනාගත් පාලන ක්‍රියාකාරකම්වල අරමුණද සමඟ, **පැහැදිලි කරන්න.** (ලකුණු 06)
- (c) **සීමාසහිත Duro (පොද්ගලික) සමාගමේ** අභ්‍යන්තර පාලන පද්ධතියේ අරමුණු දෙකක්(02) **පැහැදිලි කරන්න** (ලකුණු 05)
- (d) ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය (procurement process) සමඟ සම්බන්ධ ව්‍යාපාර අවදානම් හතරක්(04) **හඳුනා දක්වන්න.** (ලකුණු 04)
- (e) **සීමාසහිත Duro (පොද්ගලික) සමාගම** විසින් ස්ථාපනය කළ හැකි පොදු තොරතුරු තාක්ෂණ පාලනයන් තුනක්(03), එක් එක් පාලනය සඳහා උදාහරණයක් ද සමඟ **සඳහන් කරන්න.** (ලකුණු 06)
(මුළු ලකුණු 25)

09 වන ප්‍රශ්නය

ඔසද, D & Y ඇසෝසියේට්ස් විසින් මුල් වරට සිදුකරනු ලබන විගණනයක් වන **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** විගණනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විගණක වේ. **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගම** පසුගිය මූල්‍ය වර්ෂ දෙකේදී අලාභවලට මුහුණ දී ඇති බව ඔසද විසින් නිරීක්ෂණය කළේය. සාරාංශයක් වශයෙන්, පරිපාලන සමාගම විසින් වර්ෂය තුළදී හඳුන්වාදෙන ලද පරිපාලන සමාගමේ කළමනාකරණ ගාස්තු සහ අනෙකුත් වෙනස්කම්, මෙම අලාභ සඳහා හේතු වී ඇත. දැනට පවතින ව්‍යාපාර සම්පත් සැලසුම්කරණ [Enterprise Resource Planning (ERP)] පද්ධතිය, සම්බන්ධිත පාර්ශව සමඟ ගනුදෙනු නිරීක්ෂණය කිරීමට පහසුකම් සලසා නොදෙයි. සම්බන්ධිත පාර්ශව සමඟ ගනුදෙනු සඳහා ගිවිසුම්වලින් සහාය නොලැබේ. **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** පරිපාලන සමාගම, ආයෝජන මණ්ඩලය යටතේ ලියාපදිංචි සමාගමක් වන අතර, එහි වාණිජ මෙහෙයුම් කටයුතු ආරම්භ කළ දින සිට වසර 20 ක කාලයක් සඳහා ආදායම් බදුවලින් නිදහස් වේ. වර්ෂය තුළදී, **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගම** තවත් සමාගමක් අත්පත් කරගෙන ඇති අතර, ඒකාබද්ධ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් ඇත.

සමාගම, වර්ෂය තුළදී රු. මිලියන 18.35 ක අයහාරයක් වාර්තා කර ඇත. කොටස්කරුවන්, අයහාර වර්ධනය පිළිබඳ ප්‍රධාන වශයෙන් සැලකිල්ලක් දක්වන අතර, අයහාරය ප්‍රධාන කාර්යසාධන ක්ෂේත්‍රයකි. ප්‍රධාන කළමනාකරුවන්ගේ දිරි දීමනා, අයහාර වර්ධනයට සම්බන්ධ කර ඇත. වර්ෂය තුළදී කළමනාකරණය විසින් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිය වෙනස්කර ඇති අතර, අයහාරය හඳුනාගෙන ඇත්තේ භාණ්ඩ ගනුදෙනුකරුවන් වෙත පිටත් කිරීමට පෙර, තහවුරු කරන ලද සියළු භාණ්ඩ ඇණවුම් සඳහාය. වර්ෂය අවසානයේදී වූ මෙවැනි ගැලපුම්, රු. මිලියන 84.5 ක් විය. වෙළෙඳ ණයගැති ශේෂය, වර්ෂය තුළ ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් ලද අත්තිකාරම් සමඟ හිලවිකර නිසිපරිදි යාවත්කාලීන කර නොමැත.

විකුණන ලදැයි සටහන් කරන ලද නමුත්, සමහරක් තොග අයිතම ගනුදෙනුකරුවන් වෙත තවමත් ලබා දී නොමැති බවත්, ගනුදෙනුකරුවන් විසින් ලබාගත් බවට වූ තහවුරු කිරීම් නොමැති බවත්, තොග ගණනයේදී විගණක විසින් නිරීක්ෂණය කර ඇත. මෙම තොග අයිතම, නොවිකුණු තොග සමඟ මිශ්‍ර වී ඇති බැවින්, ඒවායේ තොග වෙනස්කම් සන්සන්දනය කිරීමට කළමනාකරණයට අපහසු වී ඇත.

බබ විසින් කළ යුතු දෑ:

- (a) **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** විගණන ක්‍රියාවලිය ඉටු කිරීමේදී, විශේෂ අවධානය ලබාදිය යුතු අයිතම / කරුණු / පහක්(05) හඳුනා දක්වන්න. (ලකුණු 05)
- (b) සුදුසු මනුෂ්‍ය ලකුණක් අනුව, **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගම** සඳහා වන ප්‍රමාණාත්මකභාවය හඳුනාගැනීමට බලපෑ හැකි සාධක හතරක්(04) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 04)
- (c) (i) අවදානමක්, සැලකිය යුතු මට්ටමක තිබෙන බව පෙන්වන සාධක දෙකක්(02) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 02)
(ii) ඉහත සංසිද්ධියේ සඳහන්ව ඇති තොරතුරු මත පදනම්ව, **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** විගණනය ඉටුකිරීමේදී සලකා බැලිය යුතු ප්‍රධාන වංචා අවදානම පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 04)
- (d) වංචා හේතුවෙන් සිදුවිය හැකි අවප්‍රකාශනවල (misstatements) අවදානම හඳුනා ගැනීමේදී, **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** කළමනාකාරිත්වයෙන් විමසිය යුතු කරුණු පහක්(05) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05)
- (e) **සීමාසහිත Reko පොදු සමාගමේ** සම්බන්ධිත පාර්ශව සමඟ ගනුදෙනුවලට සම්බන්ධව ඉටුකළ යුතු විගණන ක්‍රියා පටිපාටි පහක්(05) සඳහන් කරන්න. (ලකුණු 05)
(මුළු ලකුණු 25)

කළ යුතු ක්‍රියා පටික්ෂා ලැයිස්තුව

නිපුණතා මට්ටම	විස්තරය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචනය
දැනුම (1)	තොරතුරු සහ මූලික සංකල්ප ආවර්ජනය කිරීම	අදින්න	හැඩයක් හෝ රූපසටහනක් ගෙන හැර දැක්වීම.
		සම්බන්ධ කරන්න	තාර්කික හෝ හේතු කාරක සම්බන්ධතාව තහවුරු කිරීම.
		සඳහන් කරන්න	ස්ථිර ලෙස හෝ පැහැදිලිව ප්‍රකාශ කිරීම.
		හඳුනා දක්වන්න	සැලකිලිමත්වීමෙන් පසුව හඳුනා ගැනීම, තහවුරු කිරීම හෝ තෝරා ගැනීම.
		ලැයිස්තුගත කරන්න	විස්තර කිරීමකින් තොරව සම්බන්ධිත අයිතම ලිවීම.

නිපුණතා මට්ටම	විස්තරය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචනය
අවබෝධය (2)	අදහස් හා තොරතුරු පැහැදිලි කිරීම.	හඳුනාගන්න	අන්දැකීම් හෝ දැනුම භාවිතයෙන් වලංගු බව හෝ වෙනත් ආකාරයෙන් පෙන්වීම.
		අර්ථකතනය කරන්න	වචනාගත හැකි හෝ හුරුපුරුදු පදවලට පරිවර්තනය කරන්න.
		විස්තර කරන්න	ප්‍රධාන ලක්ෂණ ලියා සන්නිවේදනය කරන්න.
		පැහැදිලි කරන්න	අදාළ කරුණු භාවිත කර පැහැදිලි විස්තරයක් කිරීම.
		නිර්වචනය කරන්න	ස්වභාවය, වීෂය පථය හෝ තේරුම නිශ්චිතව ප්‍රකාශ කිරීම.

නිපුණතා මට්ටම	විස්තරය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචනය
භාවිතය (3)	අළුත් තත්ත්වයන් තුළ දැනුම භාවිත කර ගැලපීම.	සසඳන්න	තවත් එකක් සමග අනුගත / අනුරූප කරන්න.
		ප්‍රස්තාර දක්වන්න	ප්‍රස්තාර මගින් නියෝජනය කරන්න.
		තක්සේරු කරන්න	වටිනාකම, ස්වභාවය, හැකියාව හෝ ගුණාත්මක බව තීරණය කරන්න.
		විසඳන්න	ගණනය කිරීම හා / හෝ පැහැදිලි කිරීම් හරහා විසඳුම් සෙවීම.
		පිළියෙල කරන්න	විශේෂ අරමුණ සඳහා යමක් කිරීම හෝ සූදානම් වීම.
		ප්‍රදර්ශනය කරන්න	උදාහරණ සමග ඔප්පු කිරීම හෝ ප්‍රදර්ශනය කිරීම.
		ගණනය කරන්න	ගණිතමය ගණනය කිරීම මගින් සොයා දැනගැනීම හෝ ගණන් ගැනීම.
		භාවිත කරන්න	ප්‍රයෝගිකව භාවිතයේ යෙදෙන්න.

නිපුණතා මට්ටම	විස්තරය	ක්‍රියා ලැයිස්තුව	ක්‍රියා නිර්වචනය
විශ්ලේෂණය (4)	අදහස් අතර සම්බන්ධතා ගොඩනගා ප්‍රශ්න විසඳීම.	සන්නිවේදනය කරන්න	තොරතුරු බෙදාහදා ගැනීම හෝ හුවමාරු කර ගැනීම.
		සැකිල්ලක් සේ දක්වන්න	සුවිශේෂී ලක්ෂණ සාරාංශ කොට දැක්වීම.
		අසමානතා බලන්න	අසමානතා හෝ වෙනස්කම් සෙවීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
		සමානකම් බලන්න	සමානකම් සොයාගැනීම පිණිස පරීක්ෂා කිරීම.
		විමසන්න	තර්ක මගින් සවිස්තර ලෙස පරීක්ෂා කිරීම.
		වෙනස්කොට දක්වන්න	යමක් තවෙකෙකින් වෙනස්කොට දක්වන දෑ හඳුනා ගැනීම.
		විශ්ලේෂණය කරන්න	විසඳුම් හෝ ප්‍රතිඵලය තීරණය කිරීම පිණිස විස්තරාත්මකව පරීක්ෂා කරන්න.